

Tverrfaglig behandling og forebygging av tannbehandlingsangst hos barn og ungdom:

Trygge barn i tannbehandling

Trygge barn i tannbehandling (TBIT)-prosjektet, er et nystartet fagutviklingsprosjekt ved Tannhelsetjenestens kompetansesenter Midt-Norge (TkMN). Prosjektet er det første av sitt slag i landet, og finansieres av Helsedirektoratet. Vi tar imot henvisninger fra tannhelsetjenesten i region Midt-Norge, og vi åpner for TBIT-behandling 1. september 2017.

Bakgrunn for prosjektet

For de fleste barn er tannundersøkelser og tannbehandling uproblematisk. For de som opplever det som vanskelig har den offentlige tannhelsetjenesten mange verktøy og hjelpemidler for å ivareta barn og unges tannhelse på en god måte. Gjennom tilvenning, bruk av sedasjon og behandling i narkose har man et bredt spekter av tilpasninger å velge mellom. Likevel er det noen grupper barn og unge som kan trenge annen type behandling og tilrettelegging for å mestre for eksempel en tannundersøkelse.

Omtrent ni prosent av alle barn og ungdommer er så redde for tannbehandling at vi klassifiserer deres frykt som en angstlidelse – en fobi mot tannbehandling. Disse barna og ungdommene har store vansker med å motta ordinær tannbehandling, og på gruppenivå har de også dårligere tannhelse og er overrepresentert i ikke-møtt-statistikken. Disse barna og ungdommene ønsker vi å hjelpe gjennom TBIT-prosjektet.

Tverrfaglig, nasjonalt og internasjonalt samarbeid

TBIT-teamet ved TkMN består av tannhelsesekretær Sissel Hjelman Aasan, pedodontist Runa Das og psykolog og prosjektleder Ingrid Elevine Berg Johnsen. I prosjektet jobber psykolog, tannlege og tannhelsesekretær i et tverrfaglig team for å hjelpe barn som har angst for tannbehandling. På denne

TBIT-teamet ved TkMN. Fra venstre: Tannhelsesekretær Sissel H. Aasan, pedodontist Runa Das og psykolog og prosjektleder Ingrid Berg Johnsen. Foto: Linn Cathrine Nymo.

måten kan vi ivareta både de odontologiske og psykologiske aspektene ved behandlingen på best mulig måte.

TBIT-prosjektet samarbeider med fagmiljø ved Karolinska universitetet i Stockholm, Senter for Odontofobi i Bergen, TOO-faggruppe og har også kontakt med Universitet i Oslo samt NTNU. Prosjektet har med dette en solid faglig forankring i flere ulike fagmiljøer som har lang og bred erfaring i dette fagfeltet.

Mål for prosjektet

Prosjektet har følgende fire hovedmål:

1. Tilby tverrfaglig behandling til barn og ungdom med tannbehandlingsangst.
2. Utdanne «trygge tannteam» i den offentlige tannhelsetjenesten – team med særlig kunnskap om og kompetanse i tilrettelagt tannbehandling for sårbare barn og ungdommer.

3. Drive generell kunnskapsformidling og tilby kurs, opplæring og veiledning ut mot offentlig tannhelsetjeneste.

4. Fasilitere og gjennomføre forskningsprosjekter i områdene barnetannhelse og psykologi.

Kunnskapsbasert behandling

Et av hovedmålene for prosjektet er å behandle barn og ungdom med tannbehandlingsangst. Vi jobber etter en behandlingsmetode utviklet av psykolog Shervin Shahnava ved Karolinska universitetet i Stockholm. Han har utviklet et manualbasert opplegg med bruk av kognitiv atferdsterapi for barn og ungdom, og metoden har dokumentert effekt på barn og ungdom med odontofobi. Over 80 prosent av de som deltok i hans studie ble kvitt sin tannbehandlingsangst gjennom denne behandlingen.

TBIT-behandlingen vil i all hovedsak bygge på denne metoden. Teamet vil i tillegg tilby traumesensitiv tannbehandling for de aller mest sårbare barna og ungdommene, og har et samarbeid med Barnehuset i Trondheim angående dette.

Redde barn – redde voksne?

Gjennom TOO-tilbudet (Tilrettelagt tannbehandling for mennesker utsatt for tortur, overgrep og/eller med odontofobi) har man kartlagt et stort behov for tilpasset tannbehandling samt angstbehandling for de overnevnte gruppene. De fleste av pasientene som kommer i TOO-behandling forteller at deres angst for tannbehandling startet i barneårene, og flere av dem har etter spurt et tilbud for barn. Mange av TOO-pasientene har også store behandlingsbehov, mye smerter og mye vond skam knyttet til egen tannhelse. Med TBIT-

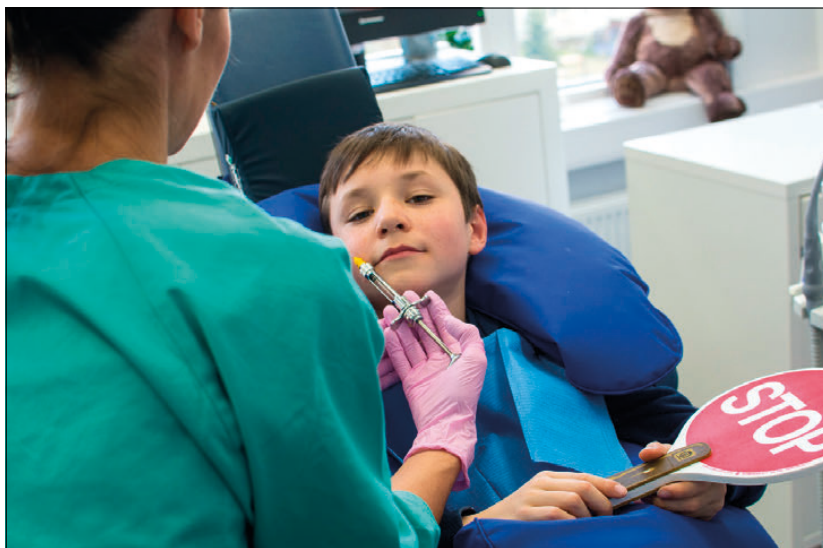

Foto: Brett Guise.

prosjektet ønsker vi å forhindre at barn med tannbehandlingsangst må bære denne med seg inn i voksenlivet, og at de heller kan vokse opp med et godt forhold til tannhelsetjenesten og med en god munnhelse.

Prosjektet faller godt inn under Helseledningsdirektoratets nye retningslinjer; TannBarn, der vi ser et tydelig og økt fokus på forebygging. Som helsedirek-

tør Bjørn Guldvog uttalte i sin årstale i februar i år: Langsiktig god helse starter i barneårene. Tidlig innsats er nøkkelen og det handler om å sette inn riktig innsats til riktig tid for å kunne avbryte og endre skadelige livsmønstre. Dette ønsker vi i TBIT å bidra til!

Ved spørsmål eller kommentarer, kontakt prosjektleder Ingrid Berg Johnsen: Ingrid.berg.johnsen@tkm-n.no.

Justering av takster for tannbehandling

Forbindelse med revidert nasjonalbudsjett har NTF mottatt varsel om endring av enkelte takster for tannbehandling (702 og 703). Endringene gjelder fra 1. juli 2017.

I Prop. 129 S (2016–2017) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet for 2017, er det under omtalen av kapittel 2711 Spesialisthelsetjenester mv., post 72 Tannbehandling, foreslått at takstene 702 (studiemodell, per kjeve) og takst 703 (soklet artikulerende modell, per sett), nedjusteres til dekning av økte utgifter på til sammen 3,5 mill. kroner over kap. 720, post 01 og 720, post 21. Under forutsetning av Stortingets budsjettvedtak har departementet fastsatt at takstene 702 og 703 nedjusteres til følgende beløp, gjeldende fra 1. juli 2017: Takst 702: honorartakst 280,-, refusjonstakst 175,-, egenandelstakst 105,- Takst 703: honorartakst 650,-, refusjonstakst 410,-, egenandelstakst 240,-